

Attilâ İlhan Ölümü ve Vedalaşma

Üst Kategori: Şiir (/index.php/siir)

“Duvar beni çok sevindirdi. Attilâ İlhan, gayet soylu, özlü şair. Pek beğendim. Aşkolsun delikanlıya.”

Nazım Hikmet

Şair, romancı, deneme yazarı, senarist, sinema adamı, gazeteci Attilâ İlhan'ı herkes tanıyor, biliyor. Hakkında çok şeyler yazıldı, söylendi, konuşuldu. Daha da söylenecek hiç kuşkusuz.

Burada, gençliğimin kahramanı, izinden yürümeye çalıştığım Ustam Attilâ İlhan'dan bahsedeceğim. Attilâ Hocam ile Ankara'da biriktirdiğim anıları sizinle paylaşacağım. Anılar... Gözlerim önünde ne çok uçuyorlar. Yakaladıklarımı buraya aktarıyorum. Yakalayamadıklarımı beni affetsinler.

O'nun şiirleri ile 13 yaşında, bir ortaokul öğrencisi iken tanışmıştım. Biraz şiire meraklı bir çocuk olmamdan, biraz da ablamın öğretmen olmasından kaynaklanan torpille, bir 10 Kasım'da şiir okumuştum. Attilâ İlhan'ın “Mustafa Kemal” şiiriydi. Sonra uzun yıllar bu usta şairin farkında olmadan sürdürdüm şiir maceramı.

Yıl 1977. Büyük hayalim ODTÜ'yü kazanmıştım. Orta Doğu Teknik Üniversite'de Edebiyat Kulübü yoktu ve kurmaya karar vermiştim. Bunun için bir hazırlık öğrencisi olarak çırpınıırken, Endüstri Mühendisliği son sınıf öğrencisi, deneyimli bir abi olarak Erol Sayın (1) ortaya çıktı ve birlikte ODTÜ Edebiyat Kulübü'nü kurduk. İlk planımız önemli şair ve yazarlar ile söyleşiler yapmaktı. Erol abinin, “Attilâ İlhan'ı çağıralım. Ben çok severim.” dediğini anımsıyorum. Hemen araştırmaya başladım. Attilâ İlhan, Bilgi Yayınevi'nin Editörü olarak Ankara'da idi. Tunalı Hilmi Caddesi üzerinde, zemin altı bir ofiste çalışıyordu.

Randevu aldık. O dönem Edebiyat Kulübü üyesi ve halen can dostlarım Ahmet İçduygu (2) Musa Saygı (3) ve Melih Ercan (4) ile beraber ofisine gittik. Asıl merdivenler bittikten sonra, iki-üç basamak daha vardı. Karanlık ve heyecandan titriyordum. Görmedim son basamakları ve top gibi yuvarlandım. Kapı tam karşıdaydı ve olanca hızımla “güm” diye kapıya bindirdim. Endişe ve şaşkınlıkla açtılar kapıyı.

Gülümsediler mi halime hatırlamıyorum. Attilâ Hoca'nın ofisine aldılar bizi. O hep gülümseyen ve sevgi ile bakan yüzü ile karşıladı bizi. Sonra hep tanık olduğum ince esprili üslubu ile takıldı. Tam sözcükleri anımsamıyorum ama benim kapıya toslama sesimi kastederek, “ben de basıldık zannettim çocuklar” gibi bir şeyler söyledi. Utanmıştım...

ODTÜ'ye davet ettik. Memnuniyetle kabul etti. Sonra bir kez daha davet ettik, gene geldi. Mimarlık Amfisi dolmuştu. O günü yaşayanlar anımsayacaktır. Kulisin girişinden sahneye baktık.

- “Çok kalabalıkmiş çocuklar, korkarım çıkamam, ben gideyim” dedi.

Dedim ya, o ince esprili üslubunu her yerde taşıyordu. 17 yaşın delikanlılığı, çocuksuluğu ve fütursuzluğu ile

- “Korkmayın hocam, arkanızda ben varım”
- “O zaman tamam, mesele yok, söyleşiye başlayabilirim”

Şimdi düşünüyorum da, gülüyorum, gözlerim dolarak, kirpiklerim ıslanarak. Ben kiim koca Attilâ İlhan kim. Kim kimin arkasında durabilir ve durdu?

Daha sonra birçok değerli şair ve yazar ile tanışma şansım oldu. Düşünüyorum da, kaçına bu sözü söyleyebilirdim, ya da ben söyledim de, kaçından anlayış ve hoşgörü görebilir ve Attilâ Hoca'nın yaklaşımını alabilirdim. Belki de hiç. Hatta bir kısmı beni orada haşat edebilirdi.

Attilâ İlhan çıktı sahneye. Sonsuz keyifli bir söyleşi oldu. Mest olmuştu dinleyiciler. Attilâ İlhan,

- *“hadi ben gideyim...”*

Diyordu, izleyiciler

- *“hayıır, gitmeyin”*

Diyorlardı. Çok uzun sürdü söyleşi... Sonra öğrendim ki, Attilâ İlhan Fransa'da bulunduğu yıllarda FKP eğitim programlarına katılmış ve özellikle kitle karşısında konuşma dersleri almıştı. Kendi rahat üslubu ile birleştirdiği bu teknik altyapı sayesinde, ölene kadar hep geniş kitlelere değişik ortamlarda hitap etti ve izleyici buldu.

Şiir yazdığımı söylemişim, ilgilendi: Şiir karalamalarımı götürdüm Attilâ Ustaya. Büyük bir ciddiyetle değerlendirdi. Hırpalamadan. Egosunu tatmine kalkışmadan. Gerçek bir USTA olarak, öğretti, yönlendirdi. Attilâ İlhan benim USTAM olmuştu. Kahramanım olmuştu. Paytak adımlarımla izinden yürümeye çalıştığım bir yol liderim olmuştu. Her seferinde yayınlanacak umuduyla götürürdüm şiirlerimi. Gene her seferinde o daha çalışmamı söyler, eksiklerimi anlatır ve beni çalışmaya iterdi. Okul yıllarımda Edebiyat Öğretmenlerinin nefret ettirdiği Divan şiiri ile tekrar O'nun sayesinde tanıştım. Halk Şiirinin sokaklarında dolaşmamı sağladı. Hep okumaya ve çalışmaya teşvik etti; bir usta olarak.

O dönemde Bedrettin Cömert katledilmişti. ODTÜ'lü duyarlılığı ile bir toplantı düzenlemek istedik. Haşan Hüseyin ve Ioanna Kucuradi en yakın arkadaşları idi Bedrettin Cömert'in. Ioanna Kucuradi kabul etmişti. Ama Haşan Hüseyin gelmiyordu. Attilâ Hocama koştum hemen. Yardımını istedim. Haşan Hüseyin'i aradı. Kendisi rica etti, *“çocukları yalnız bırakmayalım”* gibi bir şeyler söyledi. Haşan Hüseyin, kırmadı Attilâ İlhan'ı ve kabul etti gelmeyi. Sonra çok etkileyici ve anlamlı bir protesto ve anma söyleşisi yaptık Mimarlık Amfisinde.

Ben şiirlerimi götürmeye devam ettim. Asla bir dergiye yollamadım o dönemde. Ta ki ustam Attilâ İlhan, bir gün

- *“Tamam, çocuğum, artık yayınlayabiliriz şiirlerini”.*

Havalara uçmuşum. Şairliğim Attilâ İlhan tarafından onaylanmıştı. Ne gurur. Ne onurdu Tanrım... Beni Ali Püsküllüoğlu'na gönderdi. Üç şiirimi seçmişti. Ali Beyin o dönemde çıkarmaya başladığı **“Yusufçuk”** Şiir Dergisi'nde yayınlanmaya başladı şiirlerim.

Bir süre sonra Edebiyat Kulübümüze katılan İlkiz Kucur da (5) şiir yazıyordu. Musa ile birlikte İlkiz'i de götürmüştük Attilâ İlhan 'ın yanına. O da şiirlerini vermişti. Hiç bekletmeden hemen gönderdi İlkiz'i, Ali Püsküllüoğlu'nun yanına, Yusufçuk 'ta yayınlansın diye. Çok bozulmuşum ve kıskanmışım. Ben onca zaman gidip gelmişim yanına. İlkiz ise ilk seferinde onay almıştı büyük ustan.

Yıllar sonra İlkiz ile evlendik. İlkiz ile birlikte anımsadığımızda Attilâ İlhan'ın şiirlerimizi değerlendirmesini, hemen söyleyebileceğimizi; hep olumlu hep olumlu eleştiriler yaptığıdır. Asla olumsuz sözcük çıkmamıştır ağızından. Hiç kırıcı olmadı. Verdiğimiz şiirler üzerinde hiç kırmızıçizgiler olmadı, asla şiirlerimizi düzeltmedi.

Sonra Bilgi Yayınevi'nden ayrıldı. Ankara'da Set Kafeteryayı kendine mekân tuttu. Hani “gökdelen” diye bildiğimiz, Kızılay'da eski Gima'nın üstündeki Set Kafeteryayı. Eskiler bilir. Şimdiki adını bilmiyorum. Her gün Kuğulu Parkın karşısındaki Buğday Sokaktaki evinden çıkar, yürüyerek Kızılay'a giderdi. Her gün, dakik bir şekilde saat onda Set Kafeteryada oturur ve on iki de kalkar gene evine yürüyerek giderdi.

Birçok kere Hocamı Set kafeterya 'da ziyaret ettim. Defalarca Kızılay'dan Kuğulu Parka yürümüştük. Ne keyifli sohbetler ettik. Neler öğrendim ondan. Elbette başta şiir üzerine konuştuk. Sonra güncel politik durumları. Bir keresinde, gene 17 yaşın cahilliği ile ve heyecanla, eleştirir bir tonda;

- *“hocam siz komünist değilsiniz”*

Demiştim. Başını geriye atarak patlatmıştı kahkahasını. Hiç kızmadan.

Bir gün Set Kafeterya 'da otururken, bir masa ileride, malum dinleyici amcalardan vardı. Kendisi kim olduklarını tahmin ettiğini söyledi. Ben sinirlenmiş, belki korkmuşum biraz. Gene o gülümseyen yüzü ile

- *“Ne var bunda, bak onlar da bir şeyler öğreniyorlar. “Benim gizlim yoktur, sözlerimi her yerde söylerim. Ara sıra merak ederler, gelir dinlerler. Sonra da gizli işler çevirmedigimi anlar, rahatlar giderler”*

Dediğini hatırlıyorum.

Masada parayı hep Attilâ Usta öderdi. Utanırdık. Ödemek isterdik. Asla kabul etmezdi.

- *“Ben büyüğüm, bizim kültürümüzde büyükler öder.”*

Arkadaşlarla yanına giderken karar alırdık. Biz bir şey içmeyelim, yük olmayalım diye. Tatlı tatlı kızardı bize,

- *“çocuğum burası kavak gölgesi değil içeceksiniz bir şeyler muhakkak”*

Sonra üniversite bitti, mühendis oldum. Para kazanmaya başladım. Ama Attilâ Hoca'ya bir simit bile ısmarlayamadım. Asla izin vermedi. Bizim geleneğimizde büyük ısmarlardı elbet. Hele çırak ustaya bir şey ısmarlayacak. Attilâ İlhan geleneğinin güzelliklerine sonuna kadar bağlıydı.

Neler konuşmadık o buluşmalarda. Neler öğretmedi ki bana. İleride evleneceğim kadının özelliklerine kadar hayata dair tavsiyeler... Evliliğin zorluklarını.

Sonra dergilerde adımdan söz etmeye başladı. İki yazısında 3 genç şairden söz etti. Birisi bendim. *“Delikanlı toplumcu ozan”* demişti benim için. Ne büyük bir onurdur bu benim için. Ne büyük bir destek. Başka bir yazısında da

- *“... 70'li yıllara gelince Yusufçuk 'ta adını verdiğim üç genç şair, o tarihte henüz ilk şiirlerini yayımlamamışlardı bile, sonradan ufak ufak dergilerde görünmeye başladılar: Hürol Taşdelen, Siyami Yozgat ve Güniz Baykam İlerde 'iyi şeyler' yapıp yapamayacakları, elbette bireysel sanat bileşimlerini gerçekleştirmelerine bağlı!”*

Yıllar geçti ve üçüncü sınıf öğrencisiydim. Ama ben şair olmak istiyordum, Elektronik Mühendisi değil. Okulu bırakmaya karar verdim. Kimseyi dinlemiyordum. Çünkü izinde yürümeye çalıştığım Attilâ İlhan da, Hukuk son sınıftan ayrılıp, çekip Paris'e gitmemiş miydi? Hem de dersleri hep “Pekiyi” iken.

Gene Set Kafeterya 'da bir gün, Attilâ İlhan bana uzun bir konuşma yaptı. Her zamanki tatlı, Gülyüz üslubundan farklıydı. Ciddi gözüküyordu. Kendisinin normal koşullarda sürünmesi gerektiğini, şiirden para kazanılamayacağını, İzmir'de kaç gece masalarda uyuduğunu anlattı. Asla okulu bırakmamalıydım. Bitirmeliydim. Okulu bırakırsam, *“bacaklarımı kıracağı”* söyledi. Ustam izin vermiyordu. Bozulmuştum. Babamı bile dinlemediğim dönemde, Attilâ İlhan'a hayır diyemedim. Karşı gelemedim.

Okulu bitirdim. Sonraki yıllarda hatırlattım ona bu konuşmayı. Bacaklarımı kırma sözcüklerini. Gülmüştük...

12 Eylül'ü yaşadık hep birlikte. Attilâ İlhan, “elde var hüznün” şiirini o dönemin duygularını anlatmak için yazmıştı. Meraklısı bilir elbet. Ben de bir mısraından çok etkilenip, Divan Şiirimizin “Tazmin” biçimini kullanarak, aşağıdaki dörtlükleri yazmıştım. Şimdi gururla anımsıyorum:

Attilâ İlhan'ın Mısraını Tazmin

bir divan-ı harp kurulur acılarında

“bir boşluğa düşersin bir boşluktan”

beyazıt'ta güvercinlerimize kıyılır

ah, bir ölsem dersin umutsuzluktan

Bir gün öğrendim ki, Attilâ İlhan Ankara'dan ayrılıyordu. Çok büyük şoktu benim için. Hemen hemen her 15 günde bir söyleşme şansım olan, her sıkıştığında yanına koştuğum hocam beni yalnız bırakıyordu. Kendimi, helikopterden bir kapalı göle atılmış hissettim. Eskiden her şeye tepelerden bakabilirken, suyun seviyesinde çaresiz hissettim.

Bu alışkanlığını İstanbul'a gittikten sonra da sürdürdü. Önceleri Taksim'de adını tam anımsayamadığım bir kafede, sonra Divan Otelinin kafesinde en son da The Marmara'da. İstanbul'da Beşiktaş'ta idi evi.

Yürüyerek gider ve dönerdi. Hiç arabaya bindiğini görmedim. İki nedeni olduğunu söylemişti. Birisi, “cihan harbi” görmüş bir kuşağın çocuğu olarak, otobüste bombalanmaya yakalanmaktan korktuğunu söylerdi. Bu korku içselleşmişti. Diğeri de, malum kalbi. Babası da kalp krizinden ölmüştü. Bir gün kalbinin onu durduracağını biliyordu. O nedenle düzenli yürüyüş yapması gerekiyordu.

İstanbul'da da ziyaret ettim zaman zaman. Konuştuk. Taksim'de. Bir gün çok meşhur bir Avukat olan kardeşi geldi yanıma. Çok keyifli bir insandı. Bir iki saat sonra ayrıldı.

- *“Hocam dedim, kardeşiniz ama sizden çok yaşlı gözüküyor”.*

Güldü.

- *“Bak işte çocuğum hukuk ve evlilik ne hale getiriyor adamı.”*

Bir gün öğrendim ki, Attilâ İlhan İstanbul'da kalp krizi geçirmişti. Çok korkmuştuk. Çok üzülmüştük. Neyse atlattı. Daha sonra şimdi hatırlayamadığım bir toplantı için Ankara'ya davet etmiştik. Doktorlar, rakım yüksekliği nedeniyle Ankara'ya gelmesini yasaklamışlardı. Bir daha Ankara'ya gelemedi.

Daha sonra şiiri bıraktım. Attilâ Hoca bana kırıldı ya da kızdı sanırım. Altı ay konuşmadı. Bir daha eski havayı yakalayamadık. O'na karşı çok mahcubum. Onca emeğini ziyan etmiştim. Ne büyük bir olanak ve şans geçmişti elime ve ben ziyan etmiştim. Hala eziğim Attilâ İlhan'a karşı. Ve bir özürle geçmez bu eziklik.

Ben Edebiyat dünyasından kopmuştum tamamen. İlkiz, İzmir'e yerleşmişti ve şiire devam ediyordu. Attilâ Hoca'nın yönettiği dergilerde yayınlanıyordu şiirleri. Yıllar sonra, İlkiz ile tekrar karşılaştık, 4 ay içinde evlendik. Ustamı aradım telefonla, heyecanla.

- "Hocam" dedim, "biz İlkiz ile evlendik".
- "Ne diyorsun çocuğum, çok sevindim."

Sivas katliamı yaşıyordu. Aydınlarımızı yakıyorlardı. Dehşete düşmüştük. Attilâ İlhan'ı aradım hemen evinden. O her şeyi bilirdi. O'na sorduk, olanı biteni ve olacağı. Öfkeliydi çok. İlk kez onun sesini kızgın duyuyordum.

- "Bu ulusu bölmeye çalışıyorlar ama asla başaramayacaklar"

Dediği aklımda kalmış yalnızca.

İki yıl önce yeniden bir kaç şiir yazdım. Heyecanla aradım ustamı,

- "Hocam yeniden şiir yazdım dedim".
- "Şiir alkol gibidir, bırakamazsın. Sonunda döner gelirsin gene" dedi.

E-posta ile yolladım. Yayınlatmamı istedi. Yayınlatmadım.

Attilâ İlhan, kapalı kapılar arkasında, kocaman masaların içinde saklanmadı hiç. O hep insanların içindeydi. Kalabalıkların içinde. Hep gençlerle birlikteydi. Hiç çocuk yapmadı ama binlerce genç yetiştirdi her yaştan, binlerce çocuğu oldu bu ülkede.

Attilâ İlhan, hiç bir kulübe üye olmadı. Hiç bir grubun, takımın, cemaatin adamı olmadı. O hep tek başına üretti fikirlerini ve eserlerini, sonra herkesle paylaştı. Attilâ İlhan, doruklarında kuşların şarkılar söylediği, güneşin bulutlarla dolaştığı her çeşit börtü böceğin oynadığı, çiçeğin açtığı bir dağdır Anadolu'da. Onun yamaçlarından kopup gelen ırmaklar besler ruhlarımızı.

"Kartallar Yüksek Uçar"

Son yıllarda ihmal etmiştim. İstanbul'a gidiyor ama ustamı ziyaret etmiyordum. Hep günlük meseleler. Şimdi ne kadar üzülüyorum. Ama nereden bilebilirdim ki, bir gün Attilâ İlhan'ın da ölebileceğini. Öyle değil miydi? O hep var olmayacak mıydı? Ben O'nu hiç hasta görmedim ki. O'nu hiç düşkün görmedim ki? Nasıl bilebilirdi ki bu çocuk bir gün Attilâ İlhan'ın dahi ölebileceğini?

- "an geldi / Attilâ İlhan öldü"

Ellerinizden öperim hocam. Sizi çok özleyeceğim.

Hürol TASDELEN

- (1) Prof. Dr. Dr. Erol Sayın
- (2) Prof. Dr. Ahmet İçduygu
- (3) Musa Saygı. ODTÜ için yazdığı şiir Kafeteryanın Yanındaki 2 Aralık anıtı üzerinde çakılı durumdadır.
- (4) Melih Ercan
- (5) İlkiz Kucur Taşdelen

"odtülüler bülteni" yayımlanan biçimi

“Duar beni çok sevindirdi.
Atilla İlhan, gayet soylu, özlü şair.
Pek beğendim.
Aşkolsun delikanlıya.”

Nazım Hikmet

Şair, romancı, deneme yazarı, senarist, sinema adamı, gazeteci Atilla İlhan'ı herkes tanıyor, biliyor. Hakkında çok şeyler yazıldı, söylendi, konuşuldu. Daha da söylenecek hiç kuşkusuz.

Ben burada, gençliğimin kahramanı, izinden yürümeye çalıştığım Ustam Atilla İlhan'dan bahsedeceğim. Atilla Hoca'm ile Ankara'da biriktirdiğim anılar sizinle paylaşacağım. Anılar... Gözlerim önünde ne çok uçuşuyorlar. Yakaladıklarımı buraya aktarıyorum. Yakalayamadıklarım beni affetsinler.

O'nun şiirleri ile, 13 yaşında, bir ortaokul öğrencisi iken tanışmıştım. Biraz şiire meraklı bir çocuk olmamdan, biraz da ablamın öğretmen olmasından kaynaklanan torpille, bir 10 Kasım'da şiir okumuştum. Atilla İlhan'ın "Mustafa Kemal" şiiriydi. Sonra uzun yıllar bu usta şairin farkında olmadan sürdürdüm şiir maceramı.

Yıl 1977. Büyük hayalim ODTÜ'yü kazanmıştım. Teknik Üniversite'de Edebiyat Kulübü yoktu ve kurmaya karar vermiştim. Bunun için bir hazırlık öğrencisi olarak çırpırken, Endüstri Mühendisliği son sınıf öğrencisi, deneyimli bir ağbi olarak

Erol Sayın (1) ortaya çıktı ve birlikte ODTÜ Edebiyat Kulübü'nü kurduk. İlk planımız önemli şair ve yazarlar ile söyleşiler yapmaktı. Erol ağbinin, "Atilla İlhan'ı çağıralım. Ben çok severim." dediğini anımsıyorum. Hemen araştırmaya başladım. Atilla İlhan, Bilgi Yayınevi'nin Editörü olarak Ankara'da idi. Tunali Hilmi Caddesi üzerinde, zemin altı bir ofiste çalışıyordu. Randevu aldık. O dönem Edebiyat Kulübü üyesi ve halen can dostlarımız Ahmet İcduygu (2) Musa Saygı (3) ve Melih Ercan (4) ile beraber ofisine gittik. Asıl merdivenler bittikten sonra, iki-üç basamak daha vardı. Karanlık ve heyecandan titriyordum. Görmedim son basamakları ve top gibi yuvarlandım. Kapı tam karşıdaydı ve olanca hızımla "güm" diye kapıya bindirdim. Endişe ve şaşkınlıkla açtılar kapıyı. Gülüşmediler mi halime hatırlıyorum. Atilla Hoca'nın ofisine aldılar bizi. O hep gülümseyen ve sevgi ile bakan yüzü ile karşıladı bizi. Sonra hep tanık olduğum ince esprili üslubu ile takıldı. Tam sözcükleri anımsamıyorum ama benim kapıya toslama sesimi kastederek, "ben de basıtlık zanetimm çocuklar" gibi bir şeyler söyledi. Ulanmıştım...

ODTÜ'ye davet ettik. Memnuniyetle kabul etti. Sonra bir kez daha davet ettik, gene geldi. Mimarlık Amfisi dolmuştu. O günü yaşayanlar anımsayacaktır. Kulisin

odtülüler bülteni • 146 • Kasım 2005 **40** YIL

girişinden sahneye baktık. "Çok kalabalıkmiş çocuklar, korkarım çıkamam, ben gideyim" dedi. Dedim ya, o ince esprili üslubunu her yerde taşıyor. 17 yaşın delikanlılığı, çocuksuluğu ve fütursuzluğu ile, "korkmayın hocam, arkanızda ben varım" dedim. "O zaman tamam, mesele yok, söyleşiye başlayabiliriz" dedi. Şimdi düşünüyorum da, gülüyorum, gözlerim dolarak, kırıklarım islanarak. Ben kiim koca Atilla İlhan kim. Kim kimin arkasında durabilir ve durdu?

Daha sonra bir çok değerli şair ve yazar ile tanışma şansım oldu. Düşünüyorum da, kaçına bu sözü söyleyebilirdim, ya da ben söyledim de, kaçından anlayış ve hoşgörü görülebilir, ve Atilla Hoca'nın yaklaşımını alabilirdim. Belki de hiç. Hatta bir kısmı beni orada haşat edebilirdi.

Atilla İlhan çıktı sahneye. Sansuz keyifli bir söyleşi oldu. Mest olmuştu dinleyiciler. Atilla İlhan, "hadi ben gideyim..." diyordu, izleyiciler "hayır, gitmeyin" diyorlardı. Çok uzun sürdü söyleşi... Sonra öğrendim ki, Atilla Hoca Fransa'da bulunduğu yıllarda FKP eğitim programına katılmış ve özellikle kitle karşısında konuşma dersleri almıştı. Kendi rahat üslubu ile birleştirdiği bu teknik altyapı sayesinde, ölene kadar hep geniş kitlelere değişik ortamlarda hitap etti ve izleyici buldu.

Şiir yazdığımı söylemişim, ilgilendi: Şiir karalamalarımı götürdüm Atilla Ustay'a. Büyük bir ciddiyetle değerlendirdi. Hırpalamadan. Egosunu tatmine kalkışmadan. Gerçek bir USTA olarak, öğretti, yönlendirdi. Atilla İlhan benim USTAM olmuştum. Kahraman olmuştum. Paytak adımlarımla izinden yürümeye çalıştığım bir yol liderim olmuştum. Her seferinde yayınlanacak umuduyla götürdüm şiirlerimi. Gene her seferinde o daha çalışmamı söyler, eksiklerimi anlatır ve beni çalışmaya iterdi. Okul yıllarımda Edebiyat Öğretmenleri'nin nefret ettirdiği Divan şiiri ile tekrar O'nun sayesinde tanıştım. Halk Şiirinin sokaklarında dolışmamı sağladı. Hep okumaya ve çalışmaya teşvik etti; bir usta olarak.

O dönemde Bedrettin Cömert katledilmişti. ODTÜ'lü duyarlılığı ile bir toplantı düzenlemek istedik. Hasan Hüseyin ve İoanna Kucuradi en yakın arkadaşları idi Bedrettin Cömert'in. İoanna Kucuradi kabul etmişti. Ama Hasan Hüseyin gelmiyordu. Atilla Hocama koştum hemen. Yardımını istedim. Hasan Hüseyin'i

aradı. Kendisi rica etti, "çocukları yalnız bırakmayalım" gibi bir şeyler söyledi. Hasan Hüseyin, kırmadı Atilla İlhan'ı ve kabul etti gelmeyi. Sonra çok etkileyici ve anlamlı bir protesto ve anma söyleşi yaptık Mimarlık Amfisi'nde.

Ben şiirlerimi götürmeye devam ettim. Asla bir dergiye yollamadım o dönemde. Ta ki ustam Atilla İlhan, bir gün "Tamam çocuğum, artık yayınlatabiliriz şiirlerinizi". Havalara uçmuşum. Şairliğim Atilla İlhan tarafından onaylanmıştı. Ne gurur. Ne onurdu Tanrım... Beni Ali Püsküllüoğlu'na gönderdi. Üç şiirimi seçmişti. Ali Beyin o dönemde çıkarmaya başladığı "Yusuftuk" Şiir Dergisi'nde yayınlanmaya başladı şiirlerim.

Bir süre sonra Edebiyat Kulübümüze katılan İlkiz Kucur da (5) şiir yazıyordu. Musa ile birlikte İlkiz'i de götürmüştük Atilla Hoca'nın yanına. O da şiirlerini vermişti. Hiç beklemeden hemen gönderdi İlkiz'i, Ali Püsküllüoğlu'nun yanına. Yusufukta yayınlanışın diye. Çok bozulmuşum ve kıskanmışım. Ben onca zaman gidip gelmişim yanına. İlkiz ise ilk seferinde onay almıştı büyük ustadan. Yıllar sonra İlkiz ile evlendik.

İlkiz ile birlikte anımsadığımızda Atilla İlhan'ın şiirlerimizi değerlendirmesini, hemen söyleyebileceğimizi; hep olumlu hep olumlu eleştiriler yaptığını. Asla olumsuz sözcük çıkmamıştır ağzından. Hiç kırıcı olmadı. Verdığımız şiirler üzerinde hiç kırmızı çizgiler olmadı, asla şiirlerimizi düzeltmedi.

Sonra Bilgi Yayınevi'nden ayrıldı. Ankara'da Set Kafeterya'yı kendine mekan tuttu. Hani "gökdelen" diye bildiğimiz, Kızılay'da eski Gima'nın üstündeki Set Kafeteryayı. Eskiler bilir. Şimdiki adını bilmiyorum.

Her gün Kuşulu Parkın karşısındaki Buğday Sokaktaki evinden çıkar, yürüyerek Kızılay'a giderdi. Her gün, dakik bir şekilde saat onda Set Kafeteryaya oturur ve onikide kalkar gene evine yürüyerek giderdi. Bir çok kere Hocamı Set kafeterya'da ziyaret ettim. Defalarca Kızılay'dan Kuşulu Parka yürümüşük. Ne keyifli sohbetler ettik. Neler öğrendim ondan.

Elbette başta şiir üzerine konuştuk. Sonra güncel politik durumlardan. Bir keresinde, gene 17 yaşın cahillliği ile ve heyecanla, eleştirir bir tonda; "hocam siz

komünist değilsiniz" demişti. Başını geriye atarak patlatmıştı kahkahasını. Hiç kızmadan.

Bir gün Set Kafeterya'da otururken, bir masa ileride, malum dinleyici amcılardan vardı. Kendisi kim olduklarını tahmin ettiğini söyledi. Ben sinirlenmiş, belki korkmuşum biraz. Gene o gülümseyen yüzü ile, "ne var bunda, bak onlar da bir şeyler öğreniyorlar" demişti. "Benim gizlim yoktur, sözlerimi her yerde söylerim. Arasına merak ederler, gelir dinlerler. Sonra da gizli işler çevirmedigimi anlar, rahatlar giderler" dediğini hatırlıyorum.

Hep parayı Attila Usta öderdi. Utanırdık. Ödemek isterdik. Asla kabul etmezdi. "Ben büyüdüm derdi. Elbet ben ödeyeceğim." Sonra, arkadaşlarla yanına giderken karar alırdık. Biz bir şey içmeyelim, yük olmayalım diye. Tatlı tatlı kızardı bize, "çocuğum burası kavak gölgesi değil içeceğisiniz bir şeyler muhakkak" diye. Sonra üniversite bitti, mühendis oldum. Para kazanmaya başladım. Ama Attila Hoca'ya bir simit bile ısmarlayamadım. Asla izin vermedi. Bizim geleceğimizde büyük ısmarladı elbet. Hele çırak ustaya bir şey ısmarlayacak. Attila İhan geleneğinin güzelliklerine sonuna kadar bağlıydı.

Neer konuşmadık o buluşmalarda. Neer öğretmedim ki bana. İleride evleneceğim kadının özelliklerine kadar hayata dair tavsiyeler... Evliliğin zorluklarını.

Sonra dergilerde adım söz etmeye başladı. İki yazısında 3 genç şairden söz etti. Birisi bendim. "Delikanlı topluluk ozan" demişti benim için. Ne büyük bir onurdur bu benim için. Ne büyük bir destek. Başka bir yazısında da "... 70'li yıllara gelince Yusufçukta adını verdiğimiz üç genç şair, o tarihte henüz ilk şiirlerini yayımlamamışlardı bile, sonradan ufak ufak dergilerde görünmeye başladılar: Hürol Taşdelen, Siyami Yozgat ve Güniz Baykam'ilerde 'iyi şeyler' yapıp yapamayacakları, elbette bireysel sanat bileşimlerini gerçekleştirmelerine bağlı!"

Yıllar geçti ve üçüncü sınıf öğrencisiydim. Ama ben şair olmak istiyordum, Elektronik Mühendisi değil. Okulu bırakmaya karar verdim. Kimseyi dinlemiyordum. Çünkü, içinde yürümeye çalıştığım Attila İhan da, Hukuk son sınıftan ayrılıp, çekip Paris'e gitmemiş miydi? Hem de dersleri hep "Pekiyi" İken. Gene Set Kafeterya'da bir gün, Attila İhan bana uzun

bir konuşma yaptı. Herzamanki tatlı, güler yüz uslubundan farklıydı. Ciddi gözüküyordu. Kendisinin normal koşullarda sürünmesi gerektiğini, şiirden para kazanamayacağını, İzmir'de kaç gece masalarda uyuduğunu anlattı. Asla okulu bırakmamalıydım. Bittirmeliydim. Okulu bırakırsam, "bacaklarımı kıracağımı" söyledi. Ustam izin vermiyordu. Bozulmuşum. Babamı bile dinlemediğim dönemde, Attila İhan'a hayır diyemedim. Karşı gelemedim. Okulu bitirdim. Sonraki yıllarda hatırlattım ona bu konuşmayı. Bacaklarımı kırma sözcüklerini. Gülmüştük çok sonraları. Sonra 12 Eylül'ü yaşadık hep birlikte. Attila İhan, "elde var hüzün" şiirini o dönemin duygularını anlatmak için yazmıştı. Meraklısı bilir elbet. Ben de bir misraından çok etkilenip, Divan Şiirimizin "Tazmin" biçimini kullanarak, aşağıdaki dörtlükleri yazmıştım. Şimdi gururla anımsıyorum:

Attila İhan'ın Mısraını Tazmin

*bir divan+ harp kuruluur acılarından
"bir boşluğa düşersen bir boşluktan"
beyazıtta güvercinlerimize kıyılır
ah, bir ösem dersin umutsuzluktan*

Bir gün öğrendim ki, Attila İhan Ankara'dan ayrılıyordu. Çok büyük soktu benim için. Hemen hemen her 15 günde bir söyleşme şansım olan, her sıkıştımda yanına koştüğüm hocam beni yalnız bırakıyordu. Kendimi, helikopterden bir kapalı göle atılmış hissettim. Eskiden her şey tepelerden bakabilirken, suyun seviyesinde çaresiz hissettim.

Bu alışkanlığını İstanbul'a gittikten sonra da sürdürdü. Önceleri Taksim'de adını tam anımsayamadığım bir kafede, sonra Divan Otelinin kafesinde en son da The Marmara'da. İstanbul'da Beşiktaş'ta idi evi. Gene, yürüyerek gider ve dönerdi.

Hiç arabaya bindiğini görmedim. İki nedeni olduğunu söylemişti. Birisi, "cihan harbi" görmüş bir kuşağın çocuğu olarak, otobüste bombalanmaya yakalanmaktan korktuğunu söyledi. Bu korku içselleşmişti. Diğer de, malum kalbi. Babası da kalp krizinden ölmüştü. Bir gün kalbinin onu durduracağını biliyordu. O nedenle düzenli yürüyüş yapması gerekiyordu.

odtülüler bülteni • 146 • Kasım 2005 40 YIL

İstanbul'da da ziyaret ettim zaman zaman. Konuştuk. Taksim'de. Bir gün çok meşhur bir Avukat olan kardeşi geldi yanıma. Çok keyifli bir insandı. Bir iki saat sonra ayrıldı. "Hocam dedim, kardeşiniz ama sizden çok yaşlı gözüküyor". Güldü. "Bak işte çocuğum hukuk ve evlilik ne hale gettiyor adamı." dedi.

Bir gün öğrendim ki, Attila İhan İstanbul'da kalp krizi geçirmişti. Çok korkmuştu. Çok üzümüstük. Neyse atlattı. Daha sonra şimdiki hatırlayamadığım bir toplantı için Ankara'ya davet etmiştik. Doktorlar, rakım yüksekliği nedeniyle Ankara'ya gelmesini yasaklamışlardı. Bir daha Ankara'ya gelemedi. Daha sonra ben şiiri bıraktım. Attila Hoca bana küstü. Altı ay konuşmadı. Bir daha eski havayı yakalayamadık. O'na karşı çok mahcubum. Onca emeğini ziyan etmişim. Ne büyük bir olanak ve şans geçmişti elim ve ben ziyan etmiştim. Hala ezdiğim Attila İhan'a karşı. Ve bir özürle geçmez bu eziklik.

Ben Edebiyat dünyasından kopmuşum tamamen. İlikiz, İzmir'e yerleşmişti ve şiire devam ediyordu. Attila Hoca'nın yönettiği dergilerde yayınlanıyordu şiirleri. Yıllar sonra, İlikiz ile tekrar karşılaştık, 4 ay içinde evlendik. Ustamı aradım heyecanlı. "Hocam" dedim, "biz İlikiz ile evlendik". "Ne diyorsun çocuğum, çok sevindim" dedi. Eklendi sonra, sanki geleceği bilmiş gibi, "İlikiz'de şiiri bırakırsa, senden bilirim" diye. Ne yazık ki, İlikiz de şiiri bıraktı. Benim etkim olmadı. Ama Attila Hoca neden benden biliyor, ben bilmiyorum.

Sivas katliamı yaşıyordu. Aydınlarımızı yakıyorlardı. Dehşete düşmüştük. Attila İhan'ı aradım hemen evinden. O her şeyi bilirdi. O'na sorduk, olanı biteni ve olacağı. Öfkeliydi çok. İlk kez onun sesini kızgın duyuyordum. "Bu ulusu bölmeye çalışıyorlar ama asla başaramayacaklar" dediği aklımda kalmış yalnızca.

İki yıl önce yeniden bir kaç şiir yazdım. Heyecanlı aradım ustam. "Hocam yeniden şiir yazdım dedim". Çok sevindi. "Şiir alkol gibidir, bırakamazsın. Sonunda döner gelirsün gene" dedi. E-posta ile yolladım. Yayınlanmasını istedi. Yayınlatmadım.

Attila İhan, kapalı kapılar arkasında, kocaman masaların içinde saklanmadı hiç. O hep insanları içindeydi. Kalabalıkların içinde. Hep gençlerle

birlikteydi. Hiç çocuk yapmadı ama binlerce genç yetiştirdi her yaşta, binlerce çocuğu oldu bu ülkede. Attila İhan, hiç bir kulube üye olmadı. Hiç bir grubun, takımın, cemaatin adamı olmadı. O hep tek başına üretti fikirlerini ve eserlerini, sonra herkesle paylaştı.

Attila İhan, doruklarında kuşların şarkılar söylediği, güneşin bulutlarla dolaştığı her çeşit börtü böceğin oynadığı, çiçeğin açtığı bir dağdır Anadolu'da. Onun yamaçlarından kopup gelen ırmaklar besler ruhlarımızı.

Son yıllarda ihmal etmişim. İstanbul'a gidiyor ama ustamı ziyaret etmiyordum. Hep günlük meseleler. Şimdi ne kadar üzülüyorum. Ama nereden bilebilirdim ki, bir gün Attila İhan'ın da ölebileceğini. Öyle değil miydi? O hep var olmayacak mıydı? Ben O'nu hiç hasta görmedim ki. O'nu hiç düşkün görmedim ki? Nasıl bilebilirdi ki bu çocuk bir gün Attila İhan'ın dahi ölebileceğini?

Sonra "an geldi / attila ilhan öldü"
Elerinizden öperim hocam. Sizi çok özleyeceğiz.

Hürol TAŞDELEN (EE'84)

- (1) Doç. Dr. Erol Sayın (EE'79)
- (2) Prof. Dr. Ahmet İçduygu (SOC'83)
- (3) Musa Saygı (PSYC'83) ODTÜ için yazdığı şiir Kafeterya'nın yanındaki 2 Aralık anıtı üzerinde çakılı durumdadır.
- (4) Melih Ercan (EE' 83)
- (5) İlikiz Kucur Taşdelen (SOC'83)

22 Ekim 2005 Cumartesi günü Derneğimizde Attila İhan anısına bir şiir dinletisi düzenlendi. Üyelerimizden Hürol Taşdelen (EE'84)'in yönlendiriciliğini yaptığı gecede devlet tiyatroları emekli baş rejisörü ve oyun yazarı Erhan Gökücü ve Selim Bayraktar konuk olarak katıldı. Mum ışıkları ve dokunaklı müziklerle birbirinden güzel Attila İhan şiirleri seslendirilen etkinlikte izleyiciler, İhan'ın şiirlerini kendi sesinden de dinleme fırsatı buldular. Uzun süre halızalardan silinmeyecek bu anlamlı dinletiyeye katkıda bulunan herkese teşekkür ediyoruz.

22 Ekim 2005 Cumartesi günü Derneğimizde Attila İlhan anısına bir şiir dinletisi düzenlendi. Üyelerimizden Hürol Taşdelen (EE'84)'in yönlendiriciliğini yaptığı gecede devlet tiyatroları emekli baş rejisörü ve oyun yazarı Erhan Gökçü ve Selim Bayraktar konuk olarak katıldı. Mum ışıkları ve dokunaklı müziklerle birbirinden güzel Attila İlhan şiirleri seslendirilen etkinlikte izleyiciler, İlhan'ın şiirlerini kendi sesinden de dinleme fırsatı buldular. Uzun süre hafızalardan silinmeyecek bu anlamlı dinletiyeye katkıda bulunan herkese teşekkür ediyoruz.

